

Poněvadž příspěvky určené rozsudkem byly nyní v řízení nesporném z v ý š e n y, bylo toto řízení zrušeno.

Nejvyšší soud dovolací stížnosti vyhověl a usnesení soudu rekursního zrušil a jemu uložil, aby nehledě k svému zrušovacímu důvodu o rekursu ve věci samé rozhodoval. O d ů v o d n ě n í: Podle spisů poručenských je zjevno, že nemanželský otec své nemanž. otcovství k nezl. stěžovateli ihned v řízení nesporném při prvním výsledku dne 3. února 1914 uznal, a patrně pro výši alimentů došlo k rozsudku ze dne 17. února 1914 čj. CI 7-14-3, podle něhož byl uznán otcem nezl. stěžovatele a odsouzen k placení měsíčního výživného do dokonaného dvacátého roku 10 K a do dokonaného 14 roku 12 K.

To stalo se před platností první novely k obč. z.; usnesením ze dne 19. červ. 1918 čj. PII-1-14, jímž bylo nemanžel. otci uloženo, aby na náhradu výloh s výživou a vychováním dítěte spojených prozatím až na další platil 15 K měsíčně s dodatkem, že usnesení toto může býti změněno, pakli potřeby dítěte nebo majetkové poměry nemanželského otce se změní. Usnesení toto bylo doručeno oběma stranám a bez odporu vešlo v právní moc (§ 42 j. n.).

Tímto původní rozsudek v otázce povinnosti placení výživného a jeho výše byl právoplatně změněn a nahrazen usnesením podle § 10 cit. novely vydaným v řízení nesporném a ve smyslu tohoto právoplatného usnesení a jeho výslovné výhrady, o niž se návrh nezletilců opřel, vyměřil první soudce po předběžném šetření výživné částkou 50 K měsíčně.

Nelze proto mluvit o změně rozsudku, nýbrž pouze o změně právoplatného usnesení a náhradě jeho usnesením novým.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4./10. 1921 čj. RI 1200-1-21.

Bedřich Heidinger, r. v. z. s.

Při směnce s neúplným domicilem nepůsobí opomenutí presentace k placení a protestu pro neplacení ztrátu směnečného nároku proti akceptantovi. Valuta při placení závazku z obohacení dle § 83 sm. ř. určuje se dle splnění překludované směnky.

Žalující výslovně prohlásila, že její žaloba jest žalobou z obohacení po rozumu čl. 83 sm. ř. Na témže stanovisku setrvala žalující společnost i v odvolacím sdělení a trvá i ve spisu dovolacím. Dlužno proto řešiti pouze otázku, zda s hlediska řečeného právního podkladu žaloby žalobkyně důvodně vytýká roz-

sudku odvolacího soudu nesprávné právní posouzení záležitosti. K této otázce nutno odpovědětí záporně. Netřeba především pátrati po tom, zda pro žalobní nárok žalující banky v Záhřebě jest směrodatným směnečné právo žalobkyně (býv. uherský směnečný řád upravený zákl. čl. XXVII. 1876), či směnečné právo státu žalovaných (býv. rakouský všeob. směnečný řád z 25. ledna 1850 č. 51 ř. z. a čl. 2 zák. z 28. října 1918 č. 11 sb. z.). Jsouť ustanovení, na nichž v této rozepři záleží, v obou směnečných řádech v jádru věci totožna.

První a základní podmínkou žalobního nároku, to jest uhasnutí směnečného nároku i proti žalovaným jako příjemcům žalobních smenek, shledává žalující společnost v tom, že směnky, ač byly směnkami domicilovanými, nebyly v domicilu ku placení předloženy a pro nezaplacení protestovány, čímž žalující společnost jakožto majitelka smenek pozbyla prý směnečného nároku i proti žalovaným jakožto příjemcům smenek. Tento právní náhled žalující strany jest arci správným u těch zažalovaných smenek, které mají úplný domicil, ježto pojmenován byl i domiciliát a to v osobě rozdílné od účastníků směnečného jednání (čl. 43 rak. §§ 43 a 44 uh. sm. ř.). Jinak má se věc u smenek ostatních, na nichž je domicil neúplný, poněvadž postrádá označení domiciliáta. I takové směnky dlužno sice v udaném domicilu trasátovi k výplatě předložiti a pro neplacení protestovati. Ale opominutí těchto úkonů nepůsobí zde ztráty směnečného nároku proti akceptantovi. Na tomto výkladu zákona trvá jednomyslně judikatura a až na nepatrné výjimky svými nejzávažnějšími představiteli též literatura. Důsledkem tohoto výkladu zákona neprokázala žalující ohledně smenek s neúplným domicilem předpokladu žalobního nároku a slušelo by v tom směru z tohoto důvodu žalobu zamítnouti. Poněvadž však tato závada nebyla žalovanými namítána, ani předchozími stolicemi v úvalu vzata a poněvadž změna rozsudku v neprospěch jedině se dovolavší strany žalující není processuálně přípustnou, dlužno hleděti k věci tak, že žalobní nárok je co do důvodu právoplatně uznán. I nutno pouze obmeziti se na otázku měny.

V tom směru dlužno bedlivě podržeti na paměti doslov zákona: »Uhasl-li směnečný závazek vydatele nebo příjemce promlčením nebo tím, že zameškány byly úkony, jež zákon předpisuje, aby zachováno bylo směnečné právo, zůstávají vydatel nebo příjemce jen potud zavázáni, pokud by se k jeho škodě obohatili« (čl. 83 sm. ř.). Žaloba z obohacení dle těchto zákonných ustanovení jest útvarem práva smě-

nečného. Směn. řád pod nadpisem »Žalobní právo směnečného věřitele« vyřizuje nejprve v čl. 81 žalobní právo směnečného věřitele ze skriptury a dle skriptury a upravuje pak v čl. 83 žalobu z obohacení, jež je sice rovněž žalobou ze skriptury, ale rozeznává se od žaloby dle čl. 81 tím, že ve směnečném řádě zvláštním, odchylným způsobem určeny jsou osoba oprávněného a zavázaného, další z obsahu skriptury nezjevné podmínky a rozsah nároku a závazku. Nárok z obohacení jest residuum směnečného věřitele před ztrátou směnečného nároku. Co do svého obsahu a rozsahu nemůže nárok z obohacení sáhati dále, než prejudikovaný nárok směnečný, závazek příjemce směnky nemůže býti dále jdoucím, než závazek směnečný. Majitel směnky nemůže za žádných okolností požadovati něco více a něco jiného, než nač bez prejudice směnečného nároku byl by měl nárok, poněvadž, což víc a což jiného by požadoval, nebylo by jeho škodou z uhasnutí směnečného nároku, nýbrž z jiných příčin, jež nejsou s uhasnutím směnečného nároku v souvislosti, musí při této žalobě zůstat nepovšimnuty. Hledí-li se k věci pod tímto zorným uhlém, nutno zkoumati, co by byla žalobkyně oprávněna požadovati ze směnek na žalovaných, kdyby byl její směnečný nárok neuhasl. Směnky byly vesměs spiatny v Záhřebě. Žalobkyně dovolávajíc se ustanovení §u 6 zák. z 10. úbna 1919 č. 187 sb., uznává sama, že pro vztah rak.-uh. korun ku nové měně nástupnických států, rozhodnými jsou valutové předpisy státu splniště závazku. Činí tak za mylného předpokladu, že splniště je v čl. republice, ale musí je nechat platiti proti sobě i v případě, že za splniště směnečného závazku, určícího obsah a rozsah nároku z obohacení, uznává se Záhřeb. patřící ku Jugoslavii. Nezáleží tedy na tom, zda splništěm nároku z obohacení jest splništěm prekludované směnky. Toto splniště má význam v jiném směru. Jím určena je valuta uhaslého směnečného nároku a tím i valuta nároku z obohacení. Při tom je zcela lhostejno, jaký je obecnoprávní poměr stran a čím byli by žalovaní z obecnoprávního závazku povinni žalující společnosti. Neboť, jak již úvodem těchto důvodů bylo zdůrazněno, žalující společnost nežaluje z obecnoprávního závazku žalovaných, nýbrž z důvodu čl. 83 sm. ř. Pro tento žalobní nárok přichází obecnoprávní poměr, tvořivší podklad směnečnoprávního jednání, v úvahu jen potud, že dle něho řeší se druhá otázka obsahu a rozsahu nároku dle čl. 83 sm. ř., totiž otázka, zda a pokud shora vymezená škoda majitele směnky z uhasnutí směnečného nároku jest ve svých důsledcích hmotně neoprávněným obohacením vydavatele, pokud se týče příjemce prekludo-

vané směnky. Poněvadž pak rozsudkem odvolacího soudu se uznává, že shora vymezená škoda žalující společnosti jest v témž celém rozsahu obohacením žalovaných po rozumu čl. 83 sm. ř., jest tím obecnoprávního poměru stran, pokud s hlediska žalobního nároku na něm záleží, plně využito a netřeba s poměrem tím dále se zabývat. Jest tudíž dovolání proto, že žalobkyni přiřknuta byla zažalovaná částka v korunách jihoslov. veskrz neopodstatněným.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 31. prosince 1921 č. j. Rv. I. 598-21. —er.

O právním významu klausule „bezzávazné“ (freibleibend).

Žaloba W. proti M. na dodání mléčných odstředivek a podstavců byla soudem I. stolice zamítnuta z těchto důvodů:

Po předběžné korespondenci mezi stranami zaznamenala žalovaná dne 8. února 1919 pro žalobce 20 kusů mléčných odstředivek č. 2, 25 kusů č. 4 a 10 kusů podstavců za úhrnnou cenu trhovou 23.475 K v přiložené faktuře ze dne 10. února 1919 blíže určenou bezzávazně (freibleibend) s tím, že má býti zboží zapláceno, jakmile dojde faktura a že se zboží vydá pouze proti odevzdání odběrního listu, který si může žalobce snadno opatřiti u příslušného okresního hejtmanství. Žalobce však nesouhlasil s trhovou cenou, ohražuje se proti ní jako příliš vysoké, zaslav žalované dopis ze dne 14. února 1919, v němž také vytýká, že obdržel fakturu, aniž mu byla dříve cena trhová sdělena a dodal v něm, že, jakmile se dohodnou na ceně, zašle jí polovici ihned a zbývající část ve 14 dnech, jakož i odběrní list.

Na to odpověděla mu žalovaná dopisem ze dne 22. února 1919, že z cen fakturovaných nemůže ničeho sleviti a doporučila jemu, aby si co nejdříve opatřil odběrný list a poukázal jí dle úmluvy (konditionsgemäß) fakturovaný obnos, načež ihned dodávku uskuteční. V dopise pak p. s. dodala, že svou nabídku zachovává v platnosti jen s výhradou (nur unter Vorbehalt).

Těmito průvody je zjištěno, že dopisem ze dne 8. února 1919 učinila žalovaná žalobci nabídku prodeje zboží v účtě přesně naznačeného za přesně tamže vytčenou kupní cenu, to však jen bezzávazně (freibleibend), že však žalobce na nabídku nepřistoupil, takže vůbec k nějaké smlouvě nedošlo, nehledě k právnímu významu klausule »bezzávazné«, již proto, že mezi spornými stranami nebyla projevena souhlasná vůle a obchod uvízl ve stadiu předběžného vyjednávání (§ 861 posl. věta obč. zák.).